

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 4 frt.
 Félévre . . . 2 frt.
 Negyedévre . . . 1 frt.
 Megjelenik e lap hetenkint
 vasárnap, egy iven.
 E lap szellemi részét illető
 közlemények a szerkesztő-
 séghez, a pénzküldemények
 a kiadó-hivatalhoz külden-
 dők.

Szentesi Lap.

Vegyes tartalmu hetiközlöny.

Hirdetési árak:
 A három hasábra terjedő
 petitorsórt egyszeri hirdetés-
 nél 18 kr., a két hasábosért
 12 kr., az egy hasábosért
 6 kr. számítatik.
 A „Nyilt-tér”-ben a három
 hasábos petitorsórt igatási díja
 15 kr. o. é.
 Bélyegdíj minden egyes be-
 igtatásnál 30 kr.
 Bérmentetlen levelek nem
 fogadtatnak el.

Vasuti ügyünk. III.

Ujabb keletű reményeinkről akarunk beszélni. A mult hetekben ugyanis egy itteni polgár és tekintélyes földbirtokos a helybeli köröket azon örvendetes hírrel lepte meg, miszerint kilátás van arra, hogy az osztrák állami vaspálya-társaság egy, Félégyházától — Orosházáig vezető gőzmozdonyú vasuti szárnyvonal kiépítésére vállalkoznék.

Ezen hír annyira fölébresztette állandó vasuti bizottságunk figyelmét, hogy Csongrád város hasonló bizottságával azonnal érintkezésbe helyezvén magát, az ügy városi közgyűlésünk elé lön terjesztve, mely is városunk polgármesterét, Kristó Nagy István urat azzal bizta meg, miszerint szereznék biztos tudomást nem annyira a hír alaposaságáról, mint inkább ama kuforrásról, melyből az eredt.

Mint magánaton értesültünk, a megbízott polgármester ur személyesen beszélt ez érdeemben az állami vaspálya-társaság félégyházi állomásfőnökével, ki oda nyilatkozott, miszerint az állami vaspálya-társaság központi igazgatója, Kopp Emil ur, a vasuti állomások vizsgálása alkalmával több ízben fölemlítette, hogy nevezett társaság hajlandó lenne egy — Félégyháza-orosházi szárnyvonalnak kiépítésére; azonban mindenekelőtt megvárja, hogy az illető érdeklött községek és nagyobb birtokosok által ez iránt kerestessék meg.

Ezen értesülés után a megbízott polgármester ur azonnal az iránti írásbeli megkeresést intézett az illető társulat bécsi igazgatóságához, miszerint arról, — ha valjon az osztrák állami vaspálya-társulat hajlandó lenne-e egy Félégyháza-orosházi vasuti szárnyvonalnak kiépítésére? — öt rövid idő alatt értesíteni sziveskedjék; azon esetre pedig, hogy, ha a társulat részéről e részbeni komoly szándék nyilváníthatnák, közölné vele azon követelményeket, melyektől a vasutépítés föltételeztetik; végre határozni meg az időt és helyet, amikor és ahol ezen ügy úgy az érdeklött városok és egyes birtokosok, valamint a vasuti társaság megbízottjai között kölcsönösen tárgyalathassék és a kedvező sikerhez vezető további teendőknék alapja megvethethessék.

E megkeresésre azonban az illető igazgatóság még e mai napig nem válaszolt.
 Ily állapotban van tehát jelenleg vasuti ügyünk.

Most már eltűnt körünkből a koncessionáriusok serege; eltűntek a követválasztási mozgalmak s így nem lehet mondani, hogy vasuti ügyünknek ez idő szerinti tárgyalása akár egyes érdekekhez, akár pedig politikai mozgalmakhoz volna kötve, hanem ez ügyben való minden fölshóllalás egyedül és kizárólag a már megnevezett városok s földbirtokosok érdekében történik; magától értetvén, hogy az építkezésre netalán vállalkozandó állami vaspálya-társulat érdek sem teveszthetők szem elől.

Ha tehát a jelzett vasuti szárnyvonal által érintendő városok és egyes nagyobb földbirtokosoknak ezen szárnyvonal iránti érdeklődését akarjuk kitüntetni, szükségesnek látszik egyenként elősorolni mindazon egyes részleteket és adatokat, melyek ezen érdeklődés alapjául szolgálnak.

Első sorban áll az ezen szárnyvonal által érintendő vidéknek topografiai helyzete. Félégyházától Orosházáig ugyanis a vasuti vonal mintegy 8—9 geogr. mfdön vonulna végig és így közvetlenül érintené a félégyházi, kisujszállási, csongrádi, szentesi, mágoosi, szent-tornyai és orosházi határokat, tehát a tiszai alvidéknek azon részét, mely legtöbb gabonát, gyapjút, s egyéb nyers terményeket szolgáltat a kereskedelemnek,

azon részét, mely az őszi és téli esőzések folytán közönséges rosz utak miatt, — közlekedési eszközök hiányában, folytonos téltlenségre van kárhoztatva; s végre azon részét, mely az esetben, hogy ha vasutja lesz, a Tisza, Maros és Körös kereskedelmi és közlekedési központjává fog emelkedni és összeköttetésben álland kelet felől az alföldi, nyugat felől pedig az osztrák állami vaspályákkal.

Egyes városok és érdekelt nagybirtokosok termény-, személy- és egyéb kereskedelmi forgalmáról kimutatást készíteni ez idő szerint még sok nehézséggel járna, mert ha ezt tenni akarunk, mindenekelőtt szükséges volna, hogy a vidék községei és egyes nagyobb földbirtokosai az ehhez megkívántató részleteket szolgáltatassák be; de igemis tehetjük ezt Szentes városát illetőleg, mert az erre vonatkozó statisztikai adatoknak (melyek ugyan csak hozzávetőleges, de a valóságot megközelítő számitáson alapulnak) birtokában vagyunk.

Szentesről elszállítatik évenként körülbelül 300,000 vámmázsa gabona, 15—30,000 vámmázsa gyapju, 3—4,000 vámmázsa toll, 5—6,000 vámmázsa szalonna, 3,000 db. hizott sertés, 360,000 db. hizott lud, 2,000 db. szarvasmarha, 5,000 db. hizott ürü; viszont beszállítatik Szentesre legalább 80,000 vámmázsa különféle kereskedelmi cikk; a személyforgalom pedig körülbelül 4,000 személyre tehető.

Igaz ugyan, hogy a fönt elősorolt termények közül, különösen a gabonaműveknek tetemes része a Tisza folyón szállítatik el, de ha vasutunk volna, ezek is — különösen akkor, midőn a vizen való szállítás lehetetlen, — szintén vasuton vitetnének ki.

Nincsenek ide számitva még azon élelmi cikkek (burgonya, gyümölcsfélék, stb.), melyeket tul a Tiszáról hoznak a szentesi piacra.

Ha a többi városok és egyes nagyobb földbirtokosok termény- és egyéb szállítmányi forgalmát ezen adatokkal arányosítjuk, ugy az egész vidék forgalmát, megközelítőleg, még négyszer annyira tehetjük, mint a szentesit.

Azon vidék, mely ennyi nyersterményt szolgáltat a hazai kereskedelemnek és ennyi árucikket fogyaszt el, a mai előhaladott korban nem nélkülözheti tovább a vasuti közlekedést, és ha azt mégis nélkülöznie kell, ez tetemes károstartást von maga után elannyira, hogy ma-holnap ezen vidék, mely a magyar alföldnek egyik leggazdagabb része, még az adófizetésre is képtelenné válik.
 Cicatricis Pál.

(r.) **A budapesti népszínház** e hó 15-én nyilt meg. Valóságos ünnepp volt ez nemcsak a magyar fővárosra, melynek magyarsága még igen sok kívánni valót hagy fűnn, hanem az egész országra nézve. Ünnepe a fővárosnak, mert a német elemek meghódítására tervezett fényes csarnok föladatának megoldásához fogott. Ünnepe a magyar nemzetnek, mert a szavaló Múza, különösen pedig a könnyebb fajú dráma és a nép fölvilágosodására, nemességére és művelésére oly nagy befolyással bíró népszínművek számára teremtett egy új otthon, melyben a színművészet emeltetett válfajai nagyobb lendületet nyerhetnek és fejlődésük számára tágasabb tér, biztosabb talaj lett alapítva. A valódi magyar színművészet egyedüli menhelye eddig csupán a nemzeti színház volt, de a népszínház megnyitásával újabb tér nyilt a tehetségeknek és azon művészeknek, kik eddig a nemzeti színházból kizorultak, a vidéken voltak kénytelenek művészetüknek anyagilag súlyos sikert biztosítani. Négy év óta küzd a főváros lelkes magyarsága a népszínház fölállításáért és a nemzet áldozatkészsége folytán sikerült is annyi adományokat összerakozni, amennyiből a régóta szükségesé vált intézet fölemeltetett. — Azon hivatás, mely ezen intézetnek jutott, országos fontosságúvá teszi azt, és szívünkkel ohajtjuk, hogy célját minél sikeresebb eredménnyel, hovaelőbb elérhesse. Rákosi Jenő, a népszínház igazgatója és Molnár György, annak művezetője mindent elkövetnek, hogy ezen nemzeti jellegű intézetet a szükséges művészi magaslatra emeljék. A kezdet nehézségeit azonban itt is méltányolnunk kell, mert csakis azok leküzdésével lehet a sikeres működésre igényt tartanunk. Legfőbb kívánságunk, hogy a népszínház szerencsésebb körülmények között oldja meg szép és nemzeti szempontból nagy fontosságú föladatait, hogy szerencsésebb legyen e tekintetben szerencsétlen elődjénél, a budai és istvántéri népszínházaknál, hogy a „hazafiság a nemzetiségnek” ezuttal meg hozza azon áldozatokat, melyek a német Múzsának a magyar fővárosban való megtelepedését fölshóllagossá tehesse!

Az ipartársulatok és az iparosok.

Szentes, október 22.

Ha végig tekintünk hazai nevezetesebb városaink során, ugy találjuk, hogy mindenik iparának vagy kereskedelmének köszönheti kisebb-nagyobb jelentőségét. Vannak ugyan történelmi nevezetességu helységeink, de ezeket ma már csupán a kegyelet tiszta érzetével említjük és történelmi eseményeink egy-egy nevezetes mozzanatával hozhatjuk kapcsolatba. . . . De említésük-nél mindenkor eszünkbe jut a költő szava:

„Magyar dicsőség
 Mi valót?
 Hulló esillag . . .”

és a kegyeletes megemlékezést leszámítva, már nagyon kevés jelentőséget tulajdonítunk az ipar és kereskedelem nélkül csak a fényes mult egy-egy foszlányában takarózó városoknak. A korszerű állami alakulás minden életrevaló várostól és községtől megköveteli, hogy ipara és kereskedelme fejlesztésével bizonyítsa be népe életrevalóságát, jövő fölvirágzásának becslésreméltó biztosítékát. És erre, mint már lapunk egyik számában fejtegettük, legalkalmasabb eszköz: a társulás.

Örömmel vehetünk arról tudomást, hogy a szentesi iparosok fölfogják a kor ez intő szózatát és azon zászló alá sietnek csoportosulni, melyet az iparos vezeték nemrég bontottak ki nálunk, melyről az „önségely” magasztos elvének jelszavát olvashatjuk le és mely alá csoportosulni minden józanul gondolkodó mesterembernek kötelessége, mert csupán ez alatt láthatja legszájatább érdekeit megóva. Nem akarunk a külföldi iparos-államok ezen hathatós eszköz által elért nagyszerű vívmányainak részletes ismertetésébe bocsátkozni, mert meg kellene döbennünk azon szégyentelen hátramaradástól, melyet, azokkal szemben, hazánk iparosai fölmutathatnak. De utalnunk még is kell ezen vívmányokra és tudomására kell juttatni iparos-közönségünknek, hogy ez az első lépés, mely a boldogság csarnokába vezet. Nem kecsgethetjük ugyan magunkat azon hü reménnyel, hogy, ha a szomszéd államok példájára mi is a társulásban és erőnk egyesítésében keresünk menedéket az idegen elemek hatalmas versenyé ellen, egyszerre megnekedünk minden nehézségtől; de azért viszont bátran állithatjuk, hogy mihelyt hazánk iparosai egyesült erővel igyekeznek az őket fenyegető bajokat elhárítani, fokoztatva egészen tisztára egyengethetjük haladásunk ösvényét az azon eddig nagy mérvben fölterelődtött rögöktől.

De erre mindenekelőtt szükséges, hogy az ipartársulatok céljai és föladatai felöl egészen tisztába jöjünk. Számosan még most is azt hiszik, hogy az ipartársulatok egyedüli célja az, hogy a tagoktól beszédett rendszer évi járulékokból betegeskedés vagy elhalálozás esetén a tagok segélyeztetésnek, illetve a végítzesség nekik megadassék. Ezen és hasonló téves nézetek eredményezték az országszerte észlelt óriási közonyt ipartársulásunk iránt. Nem törődtek sajtó-közlönyeink ezen áltanok megcáfolásával, szaklapjaink pedig még nem szereztek maguknak oly tág olvasókört, hogy az általuk hirdetett jóakaró fölvilágosítások az érdeklött osztályok minden rétegébe elhathattak volna. A céhszerzések ódon intézményei, elavult szokásai, rozszant alkotmányai és gyakran neveltséges jogai pedig még mindig bírnak nagyszámu hívekkel, kikkel megküzdeni a józan és fölvilágosodott iparosok kötelessége volna. Sajnos, hogy sokhelyütt e harc a józan haladás rovására egyenetlen. Már pedig a céhek és ipartársulatok közötti különbség igen röviden fejezhető ki.

A céhek gondoskodtak az iparosok tisztoséges eltemetéséről, az ipartársulatoknak gondoskodni kellene azok tisztoséges megélhetéséről. És e különbség ropant nagy és e fölöl minden iparosnak már rég tisztában kellett volna lenni. Reméljük, hogy városunk iparosai föl is fogták a régi korból eredt és a jelen haladó kor által teremtett eme két intézmény közötti különbséget, mi mellett eléggé bizonyít haladású vágyuk azon szép kifejezése, mely szerint közös érdekeik megóvása szempontjából általános ipartársulatot készülnék alakítani.

Beszéljünk azonban az ipartársulatok magasabb céljairól is valamit.

Ezen ipartársulatok egyik legszebb föladatai mindenesetre a hitelségely-egyletek, illetve iparosok kölcsönpénztárak létesítése, melyek a társulati tagokat olcsó pénzzel láthatják el. Az önségely és egyetemleges felelősség alapján alakult eme hitelszövetkezetek száma Poroszországban az öt százat meghaladja, míg hazánkban nagyon kevés helyütt bírnak az iparosokat szükség esetén kisegítő ilyenmü jótékony hitelintézetekkel. Pedig ezeknek alakítása volna a legbiztosabb óvszer a tönkrejutás ellen; ha ily intézeteink volnának, az időviszonyok különféle válságos változásaiban is megóvhatnók a becsléslet munka elbezeit esetleges anyagi romlásoktól és végelpusztulásoktól. . . .

Az ipartársulatok céljai között ott találjuk továbbá: nyers-anyagbeszerzési-egyletek létesítését, melyek közvetítésével az iparosok a szükséges nyers-anyagok beszerzését, közös eljárás, tehát nagyobb mennyiségű megrendelések folytán, tetemesen olcsóbb árak mellett eszközölhetik, mint apró beszerzések által; közös raktározási egyletek létesítését, melyben a tagok áru-cikkeiket együttesen áruba bocsajthatják; termelő-társulatok alakítását, bizonyos iparágaknak közös műhelyben való üzésére, vagy nagyobb- és költséges gépeknek közös használatra való beszerzésére.

Ezenkívül feladata az ipartársulatoknak tagjaikat vagy hozzátartozóikat az őket véletlenül érhető inségtől is megóvni és e végből betegségek előző, te met-kezés, évdíj- és segélypénztárakat létesíteni; a munkások és munkaadók között szigorú rendet meg-honosítani, végül a társulati tagokat a munkás, vagy munkahiányból eredhet bajok ellen megóvni. E végből alkotott az iparbizottságok, melyeknek az iparos-viták kérdéseiben hozott ítéletei ellen semmi-nemű föllebezés nem létezik és melynek bíraskodási eljárása az iparosokra nézve valóságos áldás, mert szak-szerű, gyors és olcsó igazságszolgáltatást nyerne al-taluk. Alakítandók még az u. n. békéltető-bizottsá-gok, melyek az iparos és segédje közötti pörökérdé-sekben közvetítő, kibékítő szerepet játszanak.

Mennyi üdvös, nagyszerű és korszerű eszme! — Mennyi jó, mennyi áldásdús eredmény várható azok megtestesítésétől! És mily reformatori, újjászervező szerep jutna ezen intézményeknek a hazai ipar és ez által összes hazai viszonyainkra nézve!

Nem bocsátkozunk most az egyes intézmények céljainak és eredményeinek részletes ismertetésébe, de fontantjuk ezt magunknak azon alkalomra, midőn a szentesi általános ipartársulat megalakulva lesz és mű-ködésbe lép és reméljük is, hogy idővel, nem egy az elősorolt intézmények közül szépen fog nálunk virágzani.

De igen kedves köztársaságunknak tartjuk ipar-osainkat ismételtén buzdítani, hogy siessenek a társulatot megalakítani és a foglalkozásra való tekintet nél-kül lépjenek be annak tagjai közé, mert hiszen az egyes szakosztályokban mindenik szakma meg-óvhatja a saját érdekét.

Es sietnünk kell a társulat megalakításával, mert „minden elvesztett perc, mindnyájunknak vesztesége.” Sietnünk kell annál inkább, mert az országos m. ipar-egyesület kezdeményezése folytán nemsokára módosít-atik az ipartörvény és ekkor benne lesz azon új szak-kasz, mely a társulatba való lépést minden ipar-os-nak megparancsolja.

Es amit jóakaratu figyelmeztetés folytán ön kény t nem akartunk megtenni, azt kényszer folytán meg kellend tennünk. Ez pedig nem nagy dicsőség lesz a késedelmezökre nézve!

Gelléri Mór.

Megyei élet.

Szegvár, 1875. október 22.

Csongrád megye törvényhatósági bizottságának ez évi őszi közgyűlése f. hó 19-én tekintélyes számu bi-zottsági tagok együttlétében nyitvatván meg, a közgyű-lés mindenek előtt a megye alispánjának a megye ál-lapotáról beterjesztett jelentését vette tudomásul.

Az általánosságban tudomásul vett alispáni jelen-tesnek különösen két pontja költött általános figyelmet

és érdeklődést. Nevezetesen azon körülmény: hogy a megyebeli községekben a tanügy nem legjobb lábon áll. Ugyanis mintegy 2000-re megy azon tanköteles gyermekek száma, kik a közoktatási törvény üdvös ren-dekezései ellenére, — részint a szülők roszakaratu ha-nyagsága, részint pedig a szülők szegénysége miatt, — iskolába nem járatnak és oktatásban nem részesülhetnek.

E bajt a megyei közgyűlés orvosolni ohajtván, a járási főtisztviselőket utasította: hogy iparkodjanak oda-hatni, miszerint a tanköteles gyermekek minél nagyobb számban járassanak iskolába, a gyermekeiket iskolá-ból viaszartató szülők ellen pedig a törvény egész szí-gora alkalmazassék.

Sokan hitték, hogy e bajon, a tanfelügyelői intéz-mény életbeléptetése segíteni fog, de a tapasztalás el-lenkeztö bizonyít.

Az alispáni jelentésnek másik nevezetes pontja: hogy a száj és a körömfájás-betegség a szarvasmarhák között, már több községben kitudott. — Ezen járvány gyors terjedése különösen a gazdaközönység-t sújta leg-inkább és éjt aggodalomba, de másrészt — eltekintve a gyógykezeléssel járó kellemetlenségektől — megay-ztató azon eddigi tapasztalat, hogy a jelzett kör min-denütt szelid lefolyással végződik.

Az alispáni jelentést, a megye tiszánomni járá-sában üresedésben volt szolgabírói állomás betöltése követte. A pályázók közül ezen állomásra kijelöltettek: Müller János, Fanyar Lajos, Rónay Béla és Schmidt Géza, — kik közül Rónay Béla, megyei tiszteletbeli al-jegyző választott meg egyhangulag a tiszánomni já-rás szolgabírójává, ki is a törvénytörvény hivatalos esküt, a közgyűlés színe előtt azonnal letévé, a megyei bi-zottságnak, irányában tanusított bizalmáért, köszönetét nyilvánítá.

A közgyűlés első napján más nevezetes tárgy nem fordult elő.

A közgyűlésre kitűzött ügyek tárgyalásának rend-jét csupán azon jelentéktelen esemény zavarta meg: hogy már az ülés feloszlata után, U. S. bizottsági tag és szentesi lakos fölvilágosított kért az iránt: „valjon a megye székhelyének Szentesre kért áthelyezése ügyé-ben kinevezett és javaslatlétellel megbízott küldöttség jelentése a közgyűlési tárgysorozatba miért nem véte-tett föl?” — Ennek következtében megyei alispán azon fölvilágosítást adta: „hogy, miután a kérdéses jelentés még ez ideig be nem érkezett, ez oknál fogva az a közgyűlési tárgysorozatba sem volt fölvehető.” Egyéb-iránt, a kedélyek megnyugtata tekintetéből, alispán ur a szóban levő ügy mikénti állását jelezni ohajtván, az adott fölvilágosításon túl még előterjeszté: hogy a főnnforgó ügyben kinevezett küldöttség már két ízben volt egybehiva az ügy tárgyalása végett, de első ízben a tanácskozás nem volt megtartható, amennyiben a kül-döttség elnöke, előre nem látott, de közbenjött aka-dály miatt, jelen nem lehetett. Másod ízben azonban, vagyis f. évi október 2-án, midőn a küldöttségi elnök ismét nem jelenhetett meg, a küldöttség az ügy tárgya-lását tovább halasztani nem akarván, a megyei köz-gyűlés jóváhagyása reményében, helyettes elnököt vá-lasztott és annak elnöklése mellett a tanácskozást meg-tartá, — melynek eredménye lett: miszerint Szentes város közönsége, az általa, új megyeház építése esetére följajlántól házhely kijelölése iránt megkeresett, a ház-hely térvázlata és a kijelölést tárgyzó értesítés pedig, a megyeház tervezetének és költségvetésének megké-szítése végett, a megyei mérnöki hivatalnak kiadatni határozatott. Ennek folytán Szentes város közönsége a házhelyet kijelölte, a terület helyrajzát megküldötte,

ezen vázlatrajz pedig, a tervezet megkészhitése tekin-tetéből a megyei mérnöki hivatalnak ki is adatott. — A tervezet és költségvetés megkészhitése és beterjesz-tése után a küldöttség megkezdett működését majdan tovább folytathatván, reménylhetö: hogy véleményes javaslatát a legközelebbi közgyűlésre beterjesztödi.

Ezen előterjesztés után fönt említett bizottsági tag odanyilatkozott, hogy ő, az adott fölvilágosítással nincs megelegetve, mire aztán általános derűtség következett.

Igy végződött Csongrád megye bizottsága öszi közgyűlésének első napi ülése. —y.

Levelezés.

Szeged, október 20.

Löv Lipót temetése.

(i. r.) „Azt a kis patakot, mely a szívet hajtja, ha egyszer kiapadt, ki nem pótolhatja oceánja véreke...” — Ez az a kis patak, mely Löw Lipót szívét hajtotta, midőnyajunk mély sajnálkozására megszűnt csergedezni és a hideg tetem mellett állva, nem tudtuk eléggé méltányolni a porhüvelyétől oly korán megvált szellem nagyraforrását. Mennyi jót tehetett volna még ez orszá-gos nevű férfi, mily sokat vártunk még tőle és — mily keserű ironiája a sorsnak — minden reményünk szöfösztö, könyben uszó szemeink a jövő várakozá-sai helyett csupán a nagy mult dicsőségében nyerhet-nek vigasztalást, megnyugvást. Mélyen fájlaljuk, hogy a Mózes, ki népét a sivatagban hosszú ideig vezette az igéret földje felé, csak első virányait láthatta a tejjel-mézrel elárasztott országnak....

Löv a nemzet halottja is. Mint lelkipásztor ugyan igen sok jót tett és meghódította azok szívét, kik be-folyása alatt állottak; de leginkább kivált az ő magasz-tos alakja, mint magyará, mint hazafié, ki a hazánk-ban sok üldözésnek kitétt és ép ezért hazája iránt gyak-ran idegenkedö zsidóságot magyarrá kívánta tenni a szó legszöbe, legnemesebb értelmében, nagyszerü len-dülettel adott ezek művelődésének, mert tiszta tanaival ellenállhatlanul magával ragadta a zsidó értelmiséget és gyözedelmeskedö érveivel hatott a keresztények fo-gékony kedélyére is. Ö vetette meg alapját a zsidók egyenjogúságának; a zsidó régészetnek eddigelé leg-nagyobb bajnoka volt és bátran ráillenek a szavak, melyeket egyik tisztelőjétől hallottunk: mint jeles tudós és szeniális buvár, ki szakmájában páratlan otthonossá-got, ritka olvasottságot és elmeélt tanusított s e mellett még a laikusra is irányának tisztasága, csínje, ragyo-gása és szellemessége által elragadólag hatott, a kor csucsán állott, a honnan a messze jövőbe nyílik ki-látás!....

Ujév másodnapján még emelkedett szelleinü egy-házi beszédet tartott, melyben visszapillantást tett Szegeden megfutott 25 éves pályájára. Elmondta, hogy a szegedi zsinagógában közel 500 beszédet tartott, és kérte az Istent, hogy engedje őt még továbbra is a szent pályán szolgálni; de — tevé utána — ha a Minden-hatónak tetszenek kiszólitani az élök sorából, megkérem a t. községet, tartsa meg családomat tiszteletében, be-csülségében, jóindulatában. — És amit az agg férfiú mint-egy sejtett, bekövetkezett; 8 nappal később már itt hagyta drága szelleme és 12 nappal később porhüvelyét nagy pompával, a tisztelelet és az öszinte, bánatos rész-vét legimpozansabb és még is legegyszerűbben megható jeleivel adtuk át az örök nyugalomnak.

Sokat vesztettünk benne mindnyájan, de legtöb-

T Á R S Á G A.

Tanácsok egy új szerkesztőnek.

(A közönség is okulhat belőlök.)

Bizony-bizony már régen volt az, midőn ke-zembe adták azt a tollat, mely most kedvesebb nek-em a világ minden kincsénél. Akkor még nem él-tünk oly deficités világot mint most, s az adóemnek kedves tarkasága nem szolgálthatott annyi anyagot a pajkos újságíróknak. Akkor még vagy hódoltunk a kormánynak, vagy — kivétel nélkül — minden intéz-kedésében — mint kákán a csomót — megaláltuk azt a gáncsot, melyet irgalom és kegyelem nélkül lehetett kifogásolni.

Pedig oly véletlenül lettem szerkesztő, mint né-mely fináncminiszter gazdag ember. Érdekes történet, és lehetetlen, hogy ez alkalommal mások tanuságára meg ne örökítem. Egy fővárosi intézetnek, mely hi-vatalos havi közlönynevel bírt, voltam hivatalnok. A közlönyt az intézet igazgatója szerkesztette, kinek hoz-szabb időre kellett külföldre utaznia. Egy hátrahagyott levélben öcsését fölkérte, hogy a legközelebbi számot szerkessze, de mielőtt e levél átadatott volna az öcsés-nek, ez választókerületébe utazott programbeszédezni. Nagy volt árva tejemnek a kétségbeesése, mignem pénz-tárnokunk azzal a jó tanácsal szolgált, hogy csap-jak föl inkognitö szerkesztőnek, mit kétszer sem kel-lett mondania. Megírtam a vezércikket, entrefiléket, má-sodik, harmadik stb. cikkeket, betöltöttem az összes rovatokat és minden cikk alá egy-egy álnevet kanya-ritottam. Midőn az igazi szerkesztö hazaérkezett, nagy kíváncsisággal kérdé öcsésétől, honnan vette azt a sok vad geniet, mire az oly ártatlan arcot vágott, mint aki nem tudja miről van szó.

Nem titkolhattam tovább az államesinyt és min-dent töredelmesen bevallottam. De az én szerkesztö-principálisom egy csöppet sem haragudott, sőt ezental rendes belmunkatársul fogadott és nemsokára megtett szerkesztőnek....

Ide s tova négy éve lesz, hogy sok mindenféle nyomtatott cikkért felelős vagyok, sokat tapasztaltam, de soha meg nem tántorodtam, mert mióta szerkesztö

vagyok, oly előszeretettel s kedvvel rajzolom azt a sok apró bötött a fehér papírszeletekre, mintha az volna egyedüli szenvedélyem, amihogy az is.

Sohasem hiányoznak ugyan a kifogások és ellen-vetések, de rég tisztába jöttem már azzal, hogy nincs a világon lapszerkesztö, ki a sokféle igényeknek meg-tadna felelni. A sokféle divergáló nézetek között kell minden kollégánknak lavirozni. Egyik sok cikket akar, másik sok érdekes újdonságot (ha azonban véletlenül egy demontit kell közzétenni, a szerkesztöi hitel mind-járt alászáll), a harmadiknak versek, humorisztikus tár-cák, a negyediknek meg pláne regény-tárcaék kellenek. Vannak, kik minden társadalmi osztály érdekeit ohajt-ják képviselve látni, vagy akik az egyik-másik osztály ér-dekeivel való bibelődést prózáinak, fölsőlegesnek tart-ják. Vannak reális és ideális igények. Kiki a maga szája ize szerint szeretné a lapot szerkesztetni és — ezek a legfőlemlétebb ellenségei a szerkesztőnek — kik „támogatni“ szeretnék a szerkesztöt a lapszer-kesztés „nehéz feladatában“ és csinálnak oly égbeki-áltö képtelenségeket, minők — bár Noe apánk nem hagyott belőlök irmagot az óvilági bárkában — mégis, mint gombák teremnek, különösen a vidéki városok unalmas légkörében. Ezek a féltreismert genie-k és Pe-gazus-rugta poéták.

Pedig jaj annak a vidéki szerkesztőnek, ki innen is — onnan is kért szellemi támogatást és innen is, no meg onnan is, honnan sohasem kért, kapja a nagy-ratörö, de még embryóban levö kapacitások „támoga-tásait.“ És százszor jaj a szerkesztőnek, ha ezek egyi-két vagy másikat nem adja át a nyomdafesték meg-örökítö hatalmának. Lassankint szaporodnak a titkos ellenségek és lassankint veszt a lap népszerűségéből azon forumok előtt, melynek fölkezt vagy kenetlen papjainak nagy és világtörö reformeszméi, költöi egésznek képzelt rimelése, vagy a humor non plus-ultrájában meghempergetni vélt közleményeitől az olvasóközön-ség elé való juthatás megtagadatik. Sohasem fogják a szerkesztőnek elhinni, hogy ez vagy az a história nem közölhetö, mert hiszen szeretett és nagyrabesült énjük tiszteletében nem is gondolhatának mást, mint-hogy a szerkesztö irigysége nem tudja eléggé méltá-nyolni szerény, de a világnak való bemutatásra eléggé

alkalmasnak hitt képességüket. A legtöbb vidéki dac-lapok ilyen individuumok boszujának köszönhetik szü-ltetésüket.

No de nem szabad a számításból kifelejteni az egyéni érdekek legyezgetését, melyre vajmi sokan szok-tak, különösen kisebb városokban, igényt tartani; nem szabad ignorálni az egyes kifejöldött kapacitások mélt-atását, mert vajmi kevesen vannak, kik, mint az ör-dögök, a tömjént nem szeretnék.

Végül, ha valaki az ellenörködés örve alatt — a mi a sajtónak legszöbe hivatása — nem áttalan a rendörség vagy köz- és magánintézettekkel szemben öszinte nézetének kifejezést adni vagy gáncsolni a gán-csolni valókat: akkor meg pláne fölzdudnak a min-den lében kanál lenni akarö szerkesztö ellen.... Hát még azok a kifogások, melyek magára a szerkesztö élet-módjára vonatkoznak!

Ha vezércikket írsz a napi kérdésekröl, ugy meg-elözöd az olvasók ítéletét, s jobb volna, ha a külföld eseményeit jelezned. — Ha kiállszol más lapokból, te-hát ohajtott tényeket közlesz a külföld krónikájából, akkor igen lusta vagy vezércikket írni. Ha a kor-mány mellett írsz, akkor „eladó, megvásárolt ember“ vagy; ha a kormány ellen írsz, akkor szakadár vagy. — Ha a pártoskodást kerülöd, akkor kétkulacsos vagy, ha az igazságot ki nemmondod megvásároltnak hisznek. — Ha más lapokba is írsz, ismét felsőbb befolyás alatt állsz, ha lapodba is hasonló irányban írsz, hizelegsz az intelligenciának. — Ha szabad óráidat magán-ör-möknök s magán-tanulmányoknak szenteled, ugy büszke vagy s elzárkózol a közönség elől, melylyel ismerked-ned kellene. Ha este vendéglöbe megysz, hogy a közön-séggel ismerkedjél, akkor csavargó vagy, és sür vagy bor mellett dorbézolsz.

Es a tanácsok, a tanulság? Azokat levonhatod magad is a mondottakból.

Hiszem, hogy megtalálod benne mindazt, ami elől kitérni kell és a ni elől kitérni lehetetlen, de nem is szabad.

Mindezek dacára is Tompával kell szólanom: „Fiaim csak énekeljete!“

Egy régi szerkesztö.

bet vesztett családja, kinok nemcsak feje, hanem legjobb barátja, legőszintébb tanácsadója, szemefénye, büszkesége, dicsősége, szóval: mindene volt.

Es valóban csak volt? Nem! Az oly ritka emberek szelleme minő a Lőw Lipóté, még akkor is dicsőséget áraszt övére, midőn búcsút vett a földi élettől, őrző angyalként lengi körül szeretteit és — mint fia halotti beszédében mondá — az ő neve nem pusztán emlék, hanem jelszó a tiszta hazafiságra, a vallásosságra, a szeretetre és családiasságra.

A temetési szertartásról kellene még röviden emlékeznem. Sokat lehetne erről írni, de nem fejezhem ki jobban, mintha azt mondom, hogy méltó volt az elhunyt nagy nevéhez és érdemeihez. Mintegy 60 vidéki község képviseltette magát azon, a helybeli és vidéki társulatok és egyletek mindannyian testületileg jelentek meg. Hiszen a boldogult tagja volt a köztöb. bizottságnak, az iskolaszéknek és minden társadalmi és közmívelődési egyletnek. Ravatalánál megható beszédeket mondottak Steinhartt aradi, Kohn budai pesti, Rosenberg nagy-váradi, Fischer makói és Spitzer eszéki rabbi, de különösen megható volt az elhunyt fia, Immanuel papjelöltjének búcsúztatója atyjától, tanítójától. A temetési szertartás déli 2 órakor kezdődött és este 10 után végződött. A temetésnél résztvettek száma meghaladta a 12,000-ret.

Nem adjuk az elhunyt élettörténeti vázlatát, hiszen sokkal jobban ismeretes az mindenki előtt, sem hogy a jelen alkalommal ismételnünk kellene.

Kívánuk a boldogultnak csöndes nyugalommal, mi pedig vigasztalódjunk a költő szavaival:

„Mindem fájdalomnak van enyhítő írja.”...
... Béke a holtaknak!

F ö l h í v á s .

A helybeli összes iparosok óhajátának véltünk megfelelni, midőn egy általános ipartársulat létesítésére törekszünk. — Ehez képest az ügyet szűkebb körben már előzetesen megbeszélvén, abban állapodtunk meg, hogy késedelem nélkül látunk immár az égető szükségé vált terv kivételéhez.

Vasárnap, azaz október hó 24-én d. u. 2 órakor tehát alakuló-közygyűlést tartandunk a Rambovszky-féle kisebb teremben és arra Szentese város összes iparosait ezennel oly hozzáadásal hívjuk meg, mely szerint Gelléri Mór, az „Alföldi Iparlap” szerkesztője éppen itt időzvé, a legnagyobb készséggel ajánlkozott a szükséges utbaigazításokat megadni.

Szentesen, 1875. évi október 23-án.

Több iparos.

A külföldről.

A hét legfontosabb és legtöbbször emlegetett eseményét Vilmos császár olaszországi útja képezi. — A császár e hó 16-án indult el külön vonaton Baden-Badenből fejedelmek, hatóságok és követek szives jókívánatai között, s 18-án érkezett Milanóba, hol az indóháznál az olasz király, a trónörökös, a miniszterek, polgári és katonai hatóságok fogadták. A két uralkodó találkozását igen szívélyosnek jelentik; de azokra, kik ezen fejedelmi találkozásnak beható politikai fontosságot tulajdonítottak, — lehangolólag hatott ama hír, hogy a császár mindenható minisztere, Bismarck herceg honn maradt, s ennek következtében a császár látogatása egy kényszerű udvariassági ténynyé törpül le. — Bismarck herceget az utolsó pillanatban állítólag betegség tartóztatta vissza azon szándékától, hogy a császárt kísérelje; némelyek azonban tudni akarják, miszerint a kancellárnak mindig az volt óhaja, hogy császára Romában viszonzozza az olasz király látogatását, a császár ellenben mindig Milano mellett volt, s kívánatát Victor Emanuel is kénytelen volt tiszteletben tartani. A kancellár tehát azért ment volna Olaszországba, mert nem Romában találkozik a két uralkodó. Egy berlini lap a kancellár honnmaradásának azon, kevés alappal bíró magyarázatát adja, hogy a római német követ bizalmas uton tudatta a berlini irányadó körökkel, miszerint Bismarck személyét Olaszországban veszély fenyegetné s a tüzes vérű olaszok közt könnyen egy második Kullmanra találna. Bármi volt is oka a kancellár honnmaradásának, annyi kétségen kívül bizonyos, hogy ez által a császári látogatás politikai jelentőségét elvesztette.

Szerbiában a forradalmi elemek mozognak, s céljuk Milánt megfosztani trónjától, s Nikitza montenegrói fejedelmet emelni helyére. E körülmény azt látszik mutatni, hogy Szerbiának ha baja nincs, csinál önmagának, pedig sokkal okosabb volna, ha a szerbek saját házuk előtt sepernének, ahelyett, hogy a porta alattvalóinak sorsa fölött törk a fejüket, mert Szerbia helyzete sem sokkal kedvezőbb, mint a Hercegovináé, hol — úgy látszik, — a felkelők fegyvereit nem kíséri a reménytelen szerencse. Mert mint az utóbb érkezett hírek jelentik, Barana török erőd közelében, e hó 15-én, késő estig tartó küzdelem után megvertettek. A felkelők utóbb még Ambrana mellett is teljes vereséget szenvedtek; a porta egyre folytatja hadi készülleteit, bár a helyzet mindinkább békésebb alakot ölt.

A fanatizált spanyol carlistáknak is hátat fordított az a vékony szerencse, mely eddig legalább fentartotta őket; mint az utóbb érkezett táviratok jelentik, midőn Navarra tartományba betörni akartak, megvertettek s szétszórt seregük vezére Paraiso is a csatáron maradt.

A francia politikai élet a nemzetgyűlés összehívésének közeledtével élénkülni kezd. Thiers választói előtt mozdított beszédében hosszasan nyilatkozott a köztársaságról s azt mondá, hogy a francia köztársaságot állandóan megállapították tartja, mely az európai államok rokonszenvére és támogatására bizton számíthat.

A szabad Schweiz Bern cantonában az ó-katholikusok zsinatot tartván, e zsinat okt. 15-én majdnem egyhangulag elvetette és megzűntette a papnötlenséget, a kötelező fülbegyőntést. E tény kétségtelen s a kor szellem hatalmának, s a középkor sötét századaiból fönmaradt intézmények korhadt és rozszant állapotban létének.

I r o d a l o m .

* A „Zsidó évkönyv” Kiss József (Szentesi Rudolf) szerkesztésében, következő magvas és változatos tartalommal jelent meg a Franklin-társulat kiadásában: Előszó. Naptár. Felekezeti ügyek. Eötvös József és a zsidók, Acsády Ignációl. A vallásos eszme fejlődése a régi héberknél, dr. Goldziher J.-től. A zsidók és nemzetiségek, dr. Kohn Sámuelről. Képzelt utazás (költemény), Kiss Józseftől. Jokli (rajz), Szentesi Rudolftól. Sohaj (költemény), Kiss Józseftől. Emlékezés az egyenjogúságot való küzdelemre, dr. Lőw Tóbiástól. Oktatásügyi állapotok, dr. Weiss Bélától. Lőw Lipót (életrajzi vázlat). A zsidók az iparban, Gelléri Móról. Zsidó-menyegző falun (rajz), Ágai Adolfól. A szombatosok szertartás-könyve, Lőw Lipóttól. — Album: Bischitz Dávidné; dr. Hirschler Ignác; Kerületi elnökeink. — Simon Judit (ballada) Kiss Józseftől. Három száz botűtés (kaszánya-história) Viharos (Sturm) Alberttől. A zsidó küldetés és a magyar társadalom, dr. Silberstein A.-tól. A időjós (költemény), Kiss Józseftől. Ezen, kiváló érték közreműködése mellett szerkesztett, tartalomdús évkönyvet melegen ajánljuk olvasóinknak. Ára: 1 frt. 50 kr

* Az „Uj Idők”, szépirodalmi és divattárcájú hetilap 42. számának tartalma: „A humanizmus Magyarországon”, folytatása, Váry Gellértől. Dalmady Győző két költeménye („Egy angyal emléke” és „A kertben”), „Nőkortések”, vig beszély a választásokból, írta Tóth József. „Gyöngéd panasz” — Hugó Viktor költeménye, Benedek Aladár fordításában. „A csavargó” angol beszélyke. „János kapitány ur elbeszélései”-nek folytatása. Tárca: Jane Eyne, a „Lowoodi árva” irónőjének életrajza. — Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. A boríték változatos apróságai. — E tartalmas hetilap előfizetési ára évnegyedenként 2 frt. 50 kr., mely összeg az „Uj Idők” kiadóhivatalához (Budapest, zöldfüte 10 sz.) küldendő be.

Helyi hírek.

* Szolgabíró-választás. A Babocsay Lajosnak képviselővé történt választása folytán megüresedett Tápé-járásai szolgabírói állomásra, a Szegváron e hó 19-én tartott megyei gyűlésen Rónay Béla, főispánunk fia lett egyhangulag megválasztva.

* A társaskör fönntarthatása iránt táplált utolsó reményünknek is vége van hát, midőn — valljuk meg — nem örömet közöljük a hírt, hogy nevezett egylet az e hó 17-én tartott közgyűlésen véglegesen föl lett oszlatva. A kör pénzügyeinek rendbehozatalára egy kétféle, névszerint Burg Lajos és Hoffer Lőrinc urakból álló bizottság lett kiküldve, azon utasítással, hogy eljárása eredményéről egy, utóbban összehívandó közgyűlés előtt tegyen majd jelentést, mely közgyűlés egyszerűsége a netalán fönmaradó pénz hová fordítása fölött is fog határozni. E tekintetben, egy értesültünk, meglehetősen általános a kívánság, hogy a megmaradt egyleti vagyon a kisdudóvoda javára ajánltassék föl. Mi igen helyesnek tartjuk e tervet; legalább jó cselekedet is művel a társaskör, mielőtt meghalna.

** De már csakugyan lesz háború! Nem a delegációk ucháciuskodásából akarunk következtetést vonni, mert hiszen az alábbi történetke elmesélése előtt azon ősrégi idők delibaboznak emlékező-tehetségünk előtt, midőn a háború jelzésére vepallosokkal járták be az országot és toborzották a népet more patriót, minden illuzorius újságikk segítésére nélkül. — Hanem szólunk igen hasonló toborzásról, melyet a jelenkor nagyhatalma szokott szándékainak megértésére igénybe venni. Mars helyét nem régóta a realismus hatalma foglalta el s mig annak segédeszköze a kard volt, utóbbi a modern — reklám. Tehát, hogy végre is a dologra térjünk, történt vala az Urnak születése után 1875 esztendővel, hogy Szentest valami amerikai varrógép-kereskedő szemelte ki ideiglenes hadiszállásul, hogy gépeinek elvesztegetésével kímélést okozzon a varrás mesterségére nem ritkán rászoruló lilim-acsók-nak és ezen szándékát nem tudta modernebb módon tudtára adni a t. e. publikumnak, minthogy hirdetésait, melyek a varrógépet egyszerű föltűmulhatlanságát adják tudtára a bámulós és bámulós gyarló halandóknak, póznára kifeszítve körülhordatá a piacon, hol ez idő tájban egész véletlenül a szokásos hetipiac tartott. Hát egy öreg anyóka, kinek arculata a földi nyomorúságok keserű szemlélésében és tapasztalásában sokkal több ráncot öltött magára, mint szintén régóta megszületett és születése óta sok színt változott rokolyája korcai, egyszerre csak meglátja a fura hirdetést és levén ő szokatlan a reklámok eme mineműségének megmagyarázásában, szintén nem kevés ráncal dúslakodó kezeit egymáshoz csattantva elkijáltja magát és kijáltásának visszhangjával megrendíté a hetipiacot, hogy: „de már most csakugyan lesz háború!” Ebben pedig nem az egyszerű Mathuzsalem nézlete a nevezetes, hanem az ő szavainak azon sajátsága, hogy a hova gyalogosan eljutottak, mindenütt nagyra tárt, hívő fülkekre találtak. Lehet, hogy asszonyainknak egynemelyike már készíti is a „tépest” leendő sebesültjeink számára!

** A templom egere. Amióta az első újságíró a világra jött, azóta a templom egere nagy szerepet játszik a szegényeknek nevezett valakik és valamik lajstromában. Nem csoda tehát, ha „lantom fölajzva remeg”, midőn a szentesi templom egerének tragikomikus kimulása felől kell jelentést tennem. Az ősi

éjszakák egyik kellemetlen órájában ugyanis a hivatkozott egér, miután az Ur-isten dicsőségének bámulásába bele unt vala, szemlére indult a templom tornyának egyes titkos rétegeibe és midőn az óraházhoz ért, szaglási szerveit igen kellemesen csiklandozta az óra kerekeinek kényelmesebb forgására fordított olaj. Természetes, hogy a mi egerünk azonnal az órához sietett és ép midőn egy kerékről élvezné az olajos táplálékot, az idő útjára kényszeríté a kalapácsot, a kerék megfordult és a kis egér az agyonnyomatás rendeltetésével keveredett belé az órdögök gépezetbe. Egy perc múlva a „váltak” közé tartozott és a romboló óramű azzal gyászolta a hivatlan vendég véletlen kimúltát, hogy másnap reggelig — meg sem moccant. Csakis midőn szakértő küldöttség indult az óra megállapodásának kikutatására, fedeztetett föl e szomorú történet, melyet, hogy kárba ne vesszen, átadunk a közrészvételnek.

* A sok rossz között, miket az utóbbi években, akaratunk ellenére megszokunk kellett, bizonyára nem a legkisebb az, miszerint az öngyilkosok száma megdöbbentő módon szaporodik. Imét ilyen esetet kell följegyeznünk. Berényi Ferenoné, Derekas Julianna, helybeli, 44 éves pórnő f. hó 16-án, reggeli 8 órakor fölakasztotta magát. — Mint mondják, férjével történt gyakori civakodások készítették arra, hogy életének végét vessen.

* A casino-egyesület ma, azaz október 24-én d. u. 5 órakor újabb közgyűlést tartand a módosított alapszabályok tárgyában, minthogy a multkor összehívott gyűlésen igen kevesen jelenvé meg, azt az alkalommal nem lehetett megtartani.

* A 48-as kör t. c. tagjai ma vasárnap október 24-én reggeli 10 órakor tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívom. Buday József, elnök.

** Az 1876. évi országos kiállítás előmunkálatai Szegeden nagyban folynak. A kiállítás szabályzata és a bejelentési iverk már legközelebb fognak szétküldetni. Városunk gazda- és iparos-közönségének figyelmét előre is föl hívjuk az előmunkálatokra, mert városunk érdekében áll ezen országos és hazai kiállításaink között legnagyobb alakra tervezett országos tárlaton terményeit és termelvényeit bemutatni. Legcélzzerűbbnek tartanók egy kiállítási bizottmány alakítását, és ennek kezdeményezése az alakulóféltben levő ált. ipartársulatot illeti.

— Győr ből magánértesítést vettünk, mely szerint az ottani, hat hónap óta New-Yorkban tartózkodott Farkas Miska és híres zenekara egészségesen, de egyszerűsége oly szegényen, mint a templom egere érkeztek vissza. Denique a magyar zenét csak mi magyarok tudjuk igazán megbecsülni.

Értesítések. Buday József lakásán ma délután és holnap hetfőn reggel különféle házi eszközök önkényes árverés útján elfognak adatni. — Piti Antalné büséri 18 hold földje eladó; ért. Onodi Sándor ügyvéd úrral. — Hódi József háza eladó; ért. Zugi Sarkadi-féle háznál. — H. Szabó Lajosnak a Szujmosparton 3 hold nádja van lábán eladó. III. t. 74. sz. — Sebők György örökösei, tőkei első járandósága földjük eladó. 1543. h. sz. — Lovas Sándor II. tizedbeli 128. és 703. sz. háza eladó. — Bugyi Mihály III. t. 32. sz. háza eladó. — Török Ferenc donáti 9 hold földje eladó; ért. özv. Lévai Károlyné házánál. — Váci Bálint II. t. 247. sz. háza eladó. — özv. Pógar Istvánó IV. t. 453. sz. háza eladó. — Gránic János örökösei III. t. 444. sz. házuk eladó. — Kanász Nagy Sándor I. t. 470. sz. háza haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó. — Keresztes Nagy Péter I. t. 232. sz. háza, kedvező feltétel mellett eladó. — Vince Imre 613. sz. házána Szt.-György napig több lakás (korcsmának is) haszonbérbe kiadó. — A helybeli rom. kath. egyház alsópárti temetőjében f. hó 24. d. u. 2 órakor 6 hold föld részletenként közárverésen haszonbérbe ki fog adatni.

Ü z l e t i t u d o s í t á s

(október 21-éről.)

A mai esős idő következtében csak igen kevés gabona szállított a piacra, és az a kevés is alig örvendett kelendőségnek, mivel Budapestről és a külföldről kedvezőtlen hírek érkeztek. A buzaárak mégis a mult hetiek maradtak, ellenben árpa alig vásárolt valaki. Annál nagyobb kelete volt a nagy mennyiségben behozott káposztának.

S z e r k e s z t ő i ü z e n e t .

F. F.-nek helyben. Fordításokat, különösen, ha a forrás elhallgatásával, eredetiek gyanánt küldetnek be, csak az esetben közölök, ha magyarul is legalább ép oly jók, mint eredetiben. Az ön által adott fordítás e mér-éket nem íti meg, mihez képest kéziratát — 8 napig — rendelkezésére bocsájtom.

Sz. R-nak, Budapestben. A népszínház megnyitásáról irt tudósítás sokkal terjedelmesebb, semhogy vidéki hetilapban közölni lehetne. Különben el is késett, mert az e tárgyról hozott, általa. nösságban irt tudósítás már ki volt szedve, mikor leveletod vettem — A beszélyről magánlévelében fogom nézetemet elmondani.

W. D.-nak, Bécsben. Adig is, mig magánlevelet írhatók, kérem tudósításaidat.

N y i l t t é r . *)

Alul írott tisztelettel tudatom a t. e. közönséggel, miszerint kávéházamat a jövő hét szombatjától kezdve, a nagy terembe teszem át és ezzel egyidejűleg azon változást is hozom be, hogy az új kávéházi helyiségben olesó ételkeket és italokat is szolgáló ki.

Midőn a nagyérdemű közönséget erről értesiteném, egyszerűsége az sem mulasztatom el jelezni, miszerint a nagy terem fűtéséről és kiltinő szellőztetéséről gondoskodtam; azon helyzetben vagyok, hogy látogatóimnak minden tekintetben a legnagyobb kényelmet biztosítsam.

A nagy terembe átteendő kávéház zeneszó melletti megnyitási ünnepélye jövő szombaton, azaz október 30-án lesz, melyre és a közönség minél nagyobb számu látogatásait ismételve kérvén, vagyok tisztelettel:

Szentesen, 1875. október 23-án.

Rambovszky József, vendéglős.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szark.

Felelős szerkesztő: Kulinyi Zsigmond.

Lénárt J. k. a.

oktatást ad mindenféle kézi munkákban és kis gyermekeket ovoda-szerű tanításra és gondozásra elvállal.

Ovodai oktatásért havonként 1 frtot,
8 éven felüli gyermekeknek kézi munkákra
való tanításáért 1 frt. 50 krt,
a ruha-szabás megtanításáért 5 frtot
számítván.

Ezenkívül a német nyelvben is lehet oktatást nyerni, havonként 1 frtjával, megjegyezvén, hogy e célra külön nyelvtanító van alkalmazva.

(Lakás: Torday József ur házában, kis-utca, Kirschner lakatosné szomszédságában.)

H i r d e t m é n y.

A szentes-vásárhelyi uton több téglahidaknak kijavítása és egy új téglahidnak építése még ez év folytán foganatba vétetni és végrehajtani szándékolatván, ezen munka, melynek számítási értéke 666 frt. árlejtés útján Szegváron f. é. oct. 26-án, kedden d. e. 9 órakor a szolgabírói hivatalos helyiségben fog kiadatni. Az árlejtők 66 forinttal, vagy ennek megfelelő értékpapírral lássák el magukat. Az árlejtés s a költségvetés ugyanott megtekinthető.

Kelt Szegváron oct. 22. 1875.

Deák Sándor m. k.,
megyei mérnök.

Minták kiváratra bárhova ingyen!

Olcsoobb
jobb és szebb, mint bárhol!
Női ruhakelmék
legkedvezőbben megszerezhetők
HAMBURGER ADOLF
hölgy-divatúru üzletében
BUDAPEST,
IV. koronaherceg (uri) utca 8. sz.
Minták kiváratra bárhova
ingyen küldetnek.

Minták kiváratra bárhova ingyen!

Pályázati hirdetés!

Szentes város adópénztári hivatalánál rendszeresített második számtisztai állomásra, mely 500 frt. évi fizetéssel és 1000 frt. hivatali biztosítékkal van egybekötve, a pályázat ezzel megnyitván: pályázni kívánók felhivatnak, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket f. hó 30-ig bezárólag a városi polgármesteri hivatalhoz adják be.

Kelt Szentesen 1875. okt. 21-én.

Kristó Nagy István, polgármester

ELIAS HOWE'S
ORIGINAL AMERIKAI
NÁTHAN SCHNEN
BRIZIAI
VON
THE HOWE MACHINERY CO.
NEW YORK
HÖCHSTE ANERKENNUNGEN.
PARIS 1867

Valódi amerikai

HOWE

varrógépek kaphatók jutányos áron,

részletfizetés mellett,

még néhány napig

a Rambovszki vendéglőben.

Üzlet megnyitás.

Alól írott van szerencsém tudatni a t. c. közönséggel, hogy férfi-szabó-üzletemet megkezdtem, a készíték mindennemű férfiruhákat, régieket és újabb divatok szerint, gyors, pontos szolgálat mellett és mérsékelt áron. Lakásom ciszmadia céhház-utca, özvegy Bazsó Sámuelné asszony házában.

A t. c. közönség becses pártfogását kérem teljes tisztelettel
Kotvan Mihály.

A hamisítástól óvatik!

Lyukas fogak kitöltésére

határozottabb és jobb szer nincs mint dr. **Popp J. G.** cs. kir. udv. fogorvos **fogblombója** (Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2.) melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradvékkal és foghússal összeforrva, a fog tovább romlását meggátolja s a fájdalmat megszünteti.

Anatherin-szájviz

Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvostól.
Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 frt. 40 kr. a legkifináltabb szer csuszos fogfájálmakban, gyuladáskor, a foghús dagasztás és sebesedé; töltetése a létező fogkővet és megakadályozza annak új képződését; az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat és a foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frisséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot

Anatherin-fogpasta

Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben.

Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fenntartja, azonkívül a fogaknak hőfokérőket kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora

A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak naponkinti használata által nemcsak a közönséges fogkő eltávolítatik, hanem a fogak zománca és finomsága is mindinkább tisztul. E kitűnő szájviz kapható Szentesen: a gyógyszerárakban, ugyazint a megyének minden gyógyszerárakban és dszárkereskedésében.

Figyelmeztetésül: Készítményeim gyakori hamisításai arra kényszerítettek, hogy azokat egyenesen, posta útján küldjem szíjjel.

Dr. Popp J. G. cs. k. udvari fogorvos Bécsben.

Figyelmeztetés.

Steiner L. és társai prágai, ugyazint értesülésem szerint néhány budapesti, szegedi és brassói cég az általam már évek során át gyártott s jó sikerrel forgalomba hozott **gyógyerejű só-szórószer** (üveg-mintáim és nevem felhasználása s aláírásom hamisítása mellett) utánnozza. — Az illetők ezen valóban nemtelen eljárásuknak elejét veendő: **üvegjeim hátsó részére** 1876. január hó 1-től fogva

„Brázay Kálmán nagykereskedő Budapestben“ köriratu címet nyomatattam be.

Ha felsoroltaknak készítménye csak némileg is megfelelne a célnak, nem volna szükségük arra, hogy azt idegen cég alá burkolva, nevemet oly módon használják, mintha készítményük tőlem származna. Kijelentem tehát ismételtlen, hogy a t. közönség **csak azon só-szórószer ismerjével tőlem származottnak**, melyen a használati utasításom aláírásom szerepel s az üvegre ragasztott címlap nem „mint“ vagy „nach“ **Brázay** van ellátva, mert a kérdéses só-szórószer részben vidéki kereskedők készítményem helyett hozzák javaslatba.

Brázay Kálmán, nagykereskedő,
IV. országút 24. szám.

Élet-ital,

kitűnő háziszor,
váltó- és mocsárjáz, bél- és gyomorgörös, epe-inger, hányás,
tengeri betegség, vizeletszorulás, álmatlanság stb. ellen.

Ára egy nagy üvegnek 65 kr., kisebb 50 kr.

Sós-borszesz,

mint háziszor.

Mr. William Leo utasítása szerint. Gyors hatást eszközöl: **Rheuma, csúsz, szaggatás, fagyás, fog-, fej- és fül-fájálmak, szeme-gyulladás, rákfekély, bennulások stb. stb. ellen; sőt fog-tisztító szerül is ajánlható, amennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után.**

Ára egy nagy üvegnek 80 kr., kisebb 40 kr.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven jelentékeny orvosi s egyéb elismerő bizonyítványokkal, valamint bizományosaim névsorával, minden üveghez mellékeltek.

Az őszi évadra

ajánljuk a legujabbat mindennemű **ruhakelmékből**, ugymint: **rips, cheviot, kártoly (camgarn) ter-no, stb; fekete és színes selyem-szövetek és bársonyok, vászon-árak, butorszövetek és szőnyegeket.**

Dús raktár

női ruhák, köpenyek, felöltők és bundákból legujabb divat szerint.

Mély tisztelettel

hölgy-divatárak

és

kész ruha-neműek

csarnoka

a „bécsi világiállításhoz“

Budapesten, hatvani-utca, 2. szám,
a régi posta-épületben.

Vidéki rendelvények utánvétel mellett pontosan és lelkiismeretes eszközöltetnek.

Minták ingyen és bérmentve.